

CHARAKTERYSTYKA JCWPd		
Nazwa/numer JCWPd		111
Kod JCWPd		PLGW2000111
Powierzchnia JCWPd [km ²]		497,10
Obszar dorzecza		Wisła
Region wodny		Małej Wisły
RZGW		RZGW w Gliwicach
RDOŚ		RDOŚ w Katowicach
WZMIUW		Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach
Województwo		24 (ŚLĄSKIE)
Powiat		2401 (będziński), 2407 (lubliniecki), 2409 (myszkowski), 2413 (tarnogórski), 2462 (Bytom), 2463 (Chorzów), 2469 (Katowice), 2470 (Mysłowice), 2471 (Piekary Śląskie), 2472 (Ruda Śląska), 2474 (Siemianowice Śląskie), 2475 (Sosnowiec), 2476 (Świętochłowice)
Gmina		240101_1 (Będzin), 240102_1 (Czeladź), 240103_1 (Wojkowice), 240104_2 (Bobrowniki), 240105_2 (Mierzęcice), 240106_2 (Psary), 240107_3 (Siewierz), 240708_3 (Woźniki), 240902_3 (Koziegłowy), 241302_1 (Miasteczko Śląskie), 241303_1 (Radzionków), 241304_1 (Tarnowskie Góry), 241306_2 (Ożarowice), 241307_2 (Świerklaniec), 246201_1 (Bytom), 246301_1 (Chorzów), 246901_1 (Katowice), 247001_1 (Mysłowice), 247101_1 (Piekary Śląskie), 247201_1 (Ruda Śląska), 247401_1 (Siemianowice Śląskie), 247501_1 (Sosnowiec), 247601_1 (Świętochłowice)
Inne informacje/dane dotyczące JCWPd		
Powiązanie JCWPd z JCWP (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych) - kody powiązanych JCWP		
JCW rzeczne		RW20007212669
JCW przybrzeżne		
JCW przejściowe		
JCW jeziorne		
Ocena stanu JCW		
Ocena stanu 2012	Stan chemiczny	słaby
	Stan ilościowy	słaby
	Stan (ogólny)	słaby
JCWPd wg podziału obowiązującego w I cyklu planistycznym		117, 132, 134, 135
Presje antropogeniczne na stan wód		
Przyczyna stanu słabego		Ingresja zasolonych wód z poziomu karbońskiego w wyniku odwodnień górniczych; przekroczenie zasobów dyspozycyjnych w skali roku z powodu poboru odwodnieniowego (rejon GZW); Wysokie stężenia azotanów w punkcie ujmującym wody do spożycia (wody z punktu 223 Będzin-Grodziec mieszane z wodami z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągowego ze względu na wysokie stężenia azotanów)
Rodzaj użytkowania części wód		rolniczo-zantropogenizowany
Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne		Przegląd oddziaływania działalności człowieka na wody podziemne: Wody podziemne występujące w obrębie JCWPd 111 są narażone na zagrożenia związane przede wszystkim z drenażem górniczym wywołanym eksploatacją węgla kamiennego. Ze względu na zagrożenie wodne czynnych kopalń, odwodnienia wymagają także kopalnie zlikwidowane. Kopalnie te częściowo pompują wodę

podziemną w sposób stacjonarny, częściowo zostały przytopione do ustalonej w dokumentacji hydrogeologicznej dopuszczalnej rzędnej piętrzenia wody. Drenaż jest także wymuszony eksploatacją wód w ujęciach komunalnych. Ponadto na środowisko wód podziemnych oddziałuje także aglomeracja górnośląska z licznymi zakładami przemysłowymi (emisja pyłów i gazów), składowiskami odpadów (przemysłowych i komunalnych), oczyszczalniami ścieków (przemysłowych i komunalnych), obiektami obrotu produktami ropopochodnymi oraz drogami krajowymi i magistralami kolejowymi. Eksploatacja wód podziemnych jest skoncentrowana w pobliżu ośrodków miejsko-przemysłowych, tj. miast: Katowice, Świętochłowice, Piekary Śląskie, Siemianowice Śląskie, Chorzów, Radzionków i Czeladź, a także w rejonie odwadniania kopalń (rejon Powstańców Śląskich-Bytom I, Piekary, Kleofas, Siemianowice, Katowice, Grodziec, Saturn). Około 91% sumarycznych poborów wód podziemnych z obszaru JCWPd związanych jest z odwadnianiem kopalń. Przegląd oddziaływań zanieczyszczeń na jakość wód podziemnych: Odwodnienia górnicze stwarzają zagrożenie ascencją zasolonych wód z poziomu karbońskiego. Chemizm wód jest narażony na zanieczyszczenia związane przemysłowym wykorzystaniem terenu. Zagrożenie jest związane też z zakończeniem drenażu górniczego kopalni rud Zn-Pb. Zatrzymanie lokalnych pompowni spowodowało w ostatnich latach istotne zmiany hydrochemiczne w poziomie wodonośnym wapienia muszlowego. Stan chemiczny JCWPd określa się jako słaby. Należy również zauważyć, że generalnie, w wyniku zatapiania kopalni w początkowej fazie z reguły następuje pogorszenie jakości wód kopalnianych. W czasie wypełniania wodą odwodnionego górotworu następuje wymywanie łatwo rozpuszczalnych produktów utleniania, głównie siarczków. W rezultacie, prócz wzrostu siarczanów wzrasta koncentracja jonów wapnia i magnezu oraz metali, głównie żelaza i manganu. W zależności od wietrzącego minerału siarczkowego, również innych metali, np. sodu, potasu, niklu, chromu, kadmu, ołowiu i innych. Okresowo ujęcia wód podziemnych zlokalizowane w rejonie Żeliszawic (studnia H-2), oraz Zendka zawierają ponadnormatywne zawartości związków azotu. Są one związane z brakiem izolacji użytkowego piętra wodonośnego i przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Antropogeniczne przyczyny nieosiągnięcia celów środowiskowych: Przyczyn zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych upatruje się w intensywnej eksploatacji wód podziemnych, w tym odwodnienia wyrobisk górniczych, które powodują nadmierne szcerpanie zasobów dostępnych do zagospodarowania. Oddziaływanie górnośląskiej aglomeracji miejsko-przemysłowej; zrzuty ścieków i kwaśnych wód kopalnianych, ługowanie substancji zanieczyszczających z hałd i składowisk. Przewiduje się, że presje związane z przemysłem wydobywczym utrzymywać się będą perspektywie czasowej 215, 221 i 227. Węgiel kamienny w tej perspektywie, będzie głównym z surowców energetycznych kraju, gdyż polityka energetyczna państwa zakłada wykorzystanie tej kopaliny jako głównego paliwa dla elektroenergetyki w celu zagwarantowania odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Wydane do tej pory decyzje organu koncesyjnego zezwalające na wydobywanie węgla kamiennego ze złóż obowiązują do 248 r.(złożę Halemba II).

		Perspektywiczne wydobywanie określone dla kopalń na podstawie bilansu zasobów i stanu rozpoznania złóż może trwać w niektórych przypadkach nawet do 22 – 279 r. Dla potrzeb identyfikacji presji na środowisko wodne wynikających z eksploatacji górniczej, należy założyć że przedsiębiorcy górniczy będą korzystać z uprawnień wynikających z koncesji.	
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona	
Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW			
Obszary wyznaczone na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi		TAK	
Obszary przeznaczone o ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie		Rezerваты: Segiet, Cisy w Hucie Starej. Sieć Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk: PLH240003 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie	
CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWPd		dobry stan chemiczny; mniej rygorystyczny cel dla parametru NO3 (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem)	mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem
Typ odstępstwa		4(5) - 1, 4(7)	
Termin osiągnięcia celów środowiskowych		2021	
Uzasadnienie odstępstwa		Ze względu na Intensywną eksploatację wód podziemnych, głównie w wyniku odwodnień wyrobisk górniczych; ingresję zasolonych wód; zjawisko ascencji wód zasolonych. Perspektywiczne wydobywanie określone dla kopalń na podstawie bilansu zasobów i stanu rozpoznania złóż może trwać w niektórych przypadkach nawet do 2020 – 2079 r. Węgiel kamienny w tej perspektywie, będzie głównym z surowców energetycznych kraju, gdyż polityka energetyczna państwa zakłada wykorzystanie tej kopaliny jako głównego paliwa dla elektroenergetyki w celu zagwarantowania odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Wydane do tej pory decyzje organu koncesyjnego zezwalające na wydobywanie węgla kamiennego ze złóż obowiązują najkrócej do 20.10.2016 r., a najdłużej do 31.12.2051 r. Brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych. Wydobywanie węgla kamiennego ze złóż na podstawie koncesji z kopalń Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. - przedłużenie posiadanych koncesji, Eksploatacja kopaliny ze złoża węgla kamiennego Brzeziny i Piekary, Eksploatacja kopaliny ze złoża węgla kamiennego Bobrek - Miechowice I oraz Bytom III.	
Wymagania dla elementów fizykochemicznych	Podstawa wymagania	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008r. Nr 143 poz. 896)	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Odczyn pH	6.5-9.5
		Ogólny węgiel organiczny (mgC/l)	10
		Przewodność elektrolityczna w 20°C (µS/cm)	2500
		Temperatura (°C)	16

		Tlen rozpuszczony (mg/l)	< 0.5
		Amonowy jon (mgNH ₄ /L)	1.5
		Antymon ^H (mgSb/l)	0.005
		Arsen ^H (mgAs/l)	0.02
		Azotany ^H (mgNO ₃ /l)	> 50
		Azotyny ^H (mgNO ₂ /l)	0.5
		Bar (mgBa/l)	0.7
		Beryl (mgBe/l)	0.1
		Bor ^H (mgB/l)	1
		Chlorki (mgCl/l)	250
		Chrom ^H (mgCr/l)	0.05
		Cyjanki wolne ^H (mgCN/l)	0.05
		Cyna (mgSn/l)	0.2
		Cynk (mgZn/l)	1
		Fluorki ^H (mgF/l)	1.5
		Fosforany (mgPO ₄ /l)	1
		Glin ^H (mgAl/l)	0.2
		Kadm ^H (mgCd/l)	0.005
		Kobalt (mgCo/l)	0.2
		Magnez (mgMg/l)	100
		Mangan (mgMn/l)	1
		Miedź (mgCu/l)	0.2
		Molibden (mgMo/l)	0.02
		Nikiel ^H (mgNi/l)	0.02
		Ołów ^H (mgPb/l)	0.1
		Potas (mgK/l)	15
		Rtęć (mgHg/l)	0.001
		Selen (mgSe/l)	0.01

	Siarczany (mgSO ₄ /l)	250
	Sód (mgNa/l)	200
	Srebro (mgAg/l)	0.1
	Tal (mgTl/l)	0.02
	Tytan (mgTi/l)	0.1
	Uran (mgU/l)	0.03
	Wanad mgV/l)	0.05
	Wapń (mgCa/l)	200
	Wodorowęglany (mgHCO ₃ /l)	500
	Żelazo (mgFe/l)	5
	AOX - adsorbowane związki chloroorganiczne (mgCl/l)	0.06
	Benzo(a)piren (mg/l)	0,00003
	Benzen (mg/l)	0.01
	BTX - lotne węglowodory aromatyczne (mg/l)	0.1
	Fenole (mg/l)	0.01
	Substancje ropopochodne ^H (mg/l)	0.3
	Pestycydy ^H (mg/l)	0.0001
	Suma pestycydów ^H (mg/l)	0.0005
	Substancje powierzchniowo czynne anionowe (mg/l)	0.5
	Substancje powierzchniowo czynne anionowe i niejonowe (mg/l)	0.5
	Tetrachloroeten ^H (mg/l)	0.05
	Trichloroeten ^H (mg/l)	0.05
	WWA ^H - wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (mg/l)	0.0003
Cel środowiskowy dla JCWPd przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	jakość wody do spożycia nie powinna ulegać pogorszeniu	
Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego		

Działania podstawowe				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)	opracowanie dokumentacji szacunkowych kosztów ustanowienia obszaru ochronnego GZWP nr 330	13,60	dyrektor RZGW	IV kw 2021
2. opracowanie projektu rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)	opracowanie projektu rozporządzenia dyrektora RZGW w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego GZWP nr 330	0,00	dyrektor RZGW	IV kw 2021
3. racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia	podjęcie działań mających na celu racjonalne gospodarowanie wodą w tym np. selektywne ujmowanie wód dobrej jakości w celu ich wykorzystania (w zależności od ich jakości do picia lub np. do uzupełniania obiegów wodnych mechanicznej przeróbki węgla, do zasilania rurociągów przeciwpożarowych itp.)/ograniczenie zrzutu wód zasolonych po ich wypompowaniu na powierzchnię	8000,00	właściciel systemu odwodnieniowego (właściciel obiektu) i/lub jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń wyłączonych z eksploatacji/właściciele koncesji górniczych	IV kw 2021
4. przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych	przegląd i wydawanie nowych pozwoleń wodnoprawnych przez prezydenta miasta/starostę/marszałka /dyrektora RZGW uwzględniających faktyczne zapotrzebowanie na wodę oraz dostępne zasoby wód podziemnych a nie możliwości techniczne poboru wody z ujęcia	0,00	prezydent miasta/starosta/marszałek/dyrektor RZGW	działanie ciągłe
5. wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)	wydanie rozporządzenia dyrektora RZGW w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego GZWP nr 330	0,00	dyrektor RZGW	IV kw 2021

6. coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia	wykonanie rocznego raportu i badań z prowadzonych pomiarów dla każdego ujęcia w tym dla każdej jego studni z przekazaniem do organu właściwego do wydania pozwolenia	648,00	właściciel/użytkownik obiektu	działanie ciągłe
7. coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia	wykonanie sprawozdania z wielkości dopływów wód podziemnych do wyrobisk górniczych oraz wielkości ich wykorzystania na terenie zakładu z przekazaniem do organu właściwego do wydania pozwolenia	300,00	właściciel/użytkownik obiektu	działanie ciągłe
Działania uzupełniające				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. ustalenie wartości obniżonych celów środowiskowych	ustalenie wartości granicznej dla dobrego stanu dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy: pH, Cl, NI	100,00	Minister Środowiska	IV kw 2021
2. stworzenie podstaw do umożliwienia przeprowadzenia pomiarów i raportowania ilości nierejestrowanych poborów wód podziemnych*	opracowanie wytycznych do pomiarów wielkości poboru wód podziemnych w ilości poniżej 5m ³ /d ze studni	46,15	PSH na wniosek Ministra Środowiska	IV kw 2019
3. przekazywanie raz w roku przez zarządzających obiektami prowadzącymi odwodnienia w skali regionalnej i lokalnej (kopalnie wgłębne i odkrywkowe) danych dotyczących wielkości odwodnienia i zasięgu leja depresji*	opracowanie raportu dot. wielkości dopływów do wyrobiska oraz zasięgu leja depresji wraz z oceną wpływu z przekazaniem do WUG, PSH oraz kopia do RZGW	720,00	właściciel obiektu/jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń	po zmianie przepisów
4. przekazywanie raz w roku przez zarządcę zakładu górniczego danych o stanie wyrobiska, w którym zaprzestano eksploatacji (prowadzone odwodnienia, stan rekultywacji, prowadzenie monitoringu)*	wykonanie rocznego raportu dot. wielkości odwodnienia, jakości odprowadzanych wód sposobu ich zagospodarowania. Wynik i przekazywane do organu właściwego do wydania pozwolenia, WUG oraz PSH, kopia do RZGW	300,00	właściciel obiektu/jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń	po zmianie przepisów
5. prowadzenie	wykonanie sieci	720,00	właściciel/użytkownik	po zmianie

monitoringu lokalnego wokół ujęć wód podziemnych o poborze przekraczającym 1000 m ³ /d*	monitoringu mającej na celu obserwację stanów i chemizmu wód na obszarze zasobowym ujęcia/weryfikacja istniejącego i ewentualne uzupełnienie o nowe punkty oraz prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć, którego wyniki przekazywane są do organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego.		k obiektu	przepisów
--	--	--	-----------	-----------